

Buk pa Daniel - Namba 119

Pire tek pa lanabi pa alama me yoo pa kit ma otime con: Ngiyo cawa me agiki kit me alama me Baibul

Jeff Pippenger
2024-03-06

Jo 144,000 ginyutu calo jo ma kityeko yweyo-gi ki Lakwena me Kigamo, ento jo mapol tutwal ginyutu ki igi macol me ludoko remo. I kare aryo maleng pa cawa me agiki, kare acel nyutu tic pa lakwena ma cobo yo pi Lakwena me Kigamo, ento kare aryo nyutu tic pa Eliya. Kare acel nyutu kwero me yeny pa jo ma ngima i Adventism pa Laodikea, ento kare aryo nyutu kwero me timo pa Ruma ma kombedi.

Adventism ma Laodikea kityeko pe gineno maber alama me “oro woko ki i kabedo madit i nino me agiki.” Sister White omiyo wa ngec ni balo woko pa Jerusalem ki i mwaka 66 dok 70 me AD omiyo lamal pi alama me kica pi jo Lubanga i nino me agiki.

Cawa pe tye malayi, kare ma, macalo latic pa Yesu me cawa acakki, wa bi ryeyo ni wa yenyo bedo me gwok i kabedo ma opoto ki ma pe tye gi dano. Macalo ka lwak me lweny pa Loma ogure Jerusalem, en ne obedo nyutu me wot oko pi jo Kriciti me Yudea; kamano, ka lobo wa obi cako keto tek i komgi i cik ma cwalo ni ki yiki Sabit pa Papa ki cing, en bino obedo nyutu pi wa. Eno dong obedo cawa me woko aa i buc madongo, kun wa tye ka yubo cwiny pi woko aa i buc matino, wek wa obed i ot me cente i kabedo ma ojuko ki dano i tung gota. Testimonies, Kit 5, pot 464.

Cungi Jerusalem ki dul lweny, ma obedo lacar me yang woko, en aye cungo ma acel ma Cestius oketo. Omiyo Cestius obedo kec ma gikwanyo pi kare manok; pien ka ocako keto cungo, nono oweko woko i kit ma pe ngene, kacel jo me coc gin matut pe gubedo keken ginongo tam mamegi pi kit ma otimo kamano.

Ingec ma Jo Roma i kom Cestius otyeko kuro bungu, pire tek giweyo kuro pa bungu ka jami weng oneno calo tye i kit maber pi donyo i bungu kombedi. Lweny Madit, 31.

I kare me cawa 1880 ki 1890, Seneta Henry W. Blair ma aa ki New Hampshire oketo i Kongres bil mapol me tero ni Sunday obed Nino me Kur pa Amerika weng. Bil magi onongo kityeko loro gi kwede nying “Blair Sunday Bills.” Seneta Blair onongo ocwako adwogi ma tek me yaro Sunday calo nino me kur ki yaro me dini. Ogeno ni nino me kur ma rwate i Amerika weng obedo kelo bedo maber i yul pa cwiny ki i bedo pa lobo pa Amerika. Ka tye ka adwogi mamegi ocako nongo kony, pata ka tutwal ki bot dul me dini, ento bene giyudo cong, ma kanyono tye kwede paro pi kwanyo kanisa ki gamente.

Man obedo temo ma acel me keto cik me Sande i gin mukato pa lagonyo me piny ma onongo obino waco macalo nyoka maduong? ka i agiki con obiro keto cik me Sande. En gin rek me bilo pa Blair ma A. T. Jones, dano acel ki i jocwalo-wac pa kabedo me 1888 pa General Conference, o ceto i ot pa Congress ci ogamo gi ki waci mamer. Bang tem manok manok, Senator Blair ogolo

teko me golo anyim kwayo pa 'National Day of Rest'. I yot matek kwede gin mukato meno, kede gin ma kinyutu piny pi 'National Day of Rest (Sande)', rekod pa gin mukato me lamal pa Ellen White kitwero neno dok.

Gin ma ki nongo i poko me lwenyo ne ikom cik me Sunday, obedo gin ma matut, ki jo mapol i Adventism me Laodicea pe tum gonyo neno maber. I kite me mito bedo woko ki i tauni, calo ma i lok ma kicoyo kombedi, en ocoyo ni, "ka acel kamako obedo kare me weko tauni me madit; ma obedo yubu pi weko tauni me matidi, wek odwogo i ot me cente i kabedo ma kijuko woko i tung got." En ociko kacel-cel ni jo pa Lubanga myero obedo i gweng, ento kwec ne ikom kit bedo i gweng mapwod pe i 1888 oketo cik ne me weko tauni i kite ni, i kare ma obino macok-kin, jo pa Lubanga binen mito weko tauni. Ka 1888 okwako woko, i cik ma ocoyo dwoko ikom bedo i gweng, pe obedo ododo ki kwec ma owayo ni wan myero dong obed woko ki i tauni.

Cik me Nino me Keco pa Lobo me Blair ma obino i kit ma con ne gin "alama" me weko sitii; kadi bene cik me Blair pe gityeko ki twero ma myero gitim kwede tic eno, ki giburo i dic pa kit ma con, ento "alama" me wot woko ka pino ne kicwalo dong. Kicwalo dong i alama me yore me kit ma con pa gogo ma acel ki lweny, ma Cestius okelo. Cik me Sande ma tye ka bino cok i kare tiyo calo gogo ma Titus oketo, ki ka bene obedo ni gin Adventist me Laodicea mo keken pud tye i sitii ka gogo meno obino, gibitho kacel ki jo marac.

Tye kare aryo me poropheti i cawa me agiki. Gin gikwanyo gi ki cik me Sande ma pe nining bino. Kare me acel en kica me yeny pa jo matye kede kwo i Adventism pa Laodicea, ki kare me aryo en kica me timo ne pa dako malaya pa Loma. Kare aryo meno giyaro gi kacel kacel, pien en i kare aryo meno ma loc me yaro pa birijini apar o rwate atir kede lok weng, kacalo ma obedo i kit me kare pa Millerite. Cawa me kuro i loc me yaro en aye cawa me kuro pa Habakkuk bab 2, ka mano omiyo kare aryo ma watye ka penyoy bene giyaro gi ki Habakkuk bab 2. Loc me yaro pa birijini apar, ki Habakkuk bab 2, gityeko rwate atir kede lok weng i kit me kare pa Millerite; kace gityeko rwate, Ezekiel bab 12:21–28 bene o rwate.

Rek 8 me agiki i diro 12 pa Ezekiel ginyutu kare ma 'tim pa neno weng' bino opong, i kare ma Lubanga 'pe bino odiyo neno ne.' Kare aryo me lok pa goba ma gicoyo dok gicoyo, ma ginyutu rwom me yeny pa dano matye cing i Adventism me Laodikia, kede rwom ma kitimo pa nyako me cayo pa Tiro, gin aye kare me poro ma iye neno weng i Bibul opong maber kacel ki agiki. I kare meno jo 144,000 gineno maber, ginyutu dul ma pe githo, gibedo nyaka Kirisito dwogo. I diro 21 pa Luka Kirisito nyutu 'alama' ma nyutu kare ma dul me cawa eno dong obino.

I lok me con aryo ma "alama" me oro woko nyutu gi, macalo Kristo oketo piny kacel ki gin marac ma kelo balo weng, ki yiko kare aryo; kacokgi ki agikigi bene tye ki "alama": "alama" i cako pa kare, ki "alama" mapol i agiki pa kare. "Alama" ma Kristo oyiko me nyutu jo me kare me agiki ma bined bedo nyaka obino i kome me polo, obedo nyutu ni kombedi wan tye i jo me kare me agiki pa lok me con pa lobo.

I kare 21 pa Luka, Yesu nyutu rek pa kit ma otime, cako ki higa 3½ me goyo i piny kacel ki balo Yerusalem ma atir, ki higa 66 nyaka higa 70; nyaka giko me higa 3½ me goyo i piny pa Yerusalem me cwiny, ma ocasto i 538 ki otum i 1798.

Ka binu neno Jerusalem ma ocung ki jolweny, ci yinu nge ni bedo nono ne dong cokcok. En aye gin ma tye i Yudea, gicawa woko i got; ki gin ma tye i wang iye, gidwogo woko; ki gin ma tye i gweng, pe gidonyo iye. Pien nino man en nino me dwoko kica, wek gin weng ma kicono obed opong. Ento kec obed bot dako ma tye ki nyathi i wii, ki bot gin ma gitye ka mino nyithin pieny, i nino meno! Pien peko madit obedo i piny, ki cwiny marac obedo ibot jo man. Gibutu i wii tong, ki gikwanyogi macalo lacer i piny weng; ki Jerusalem gibed gityo iyie gi jo ma pe Yudei, nyaka kare pa jo ma pe Yudei obed opong. Luka 21:20-24.

'Cawa' me coyo Jerusalem pa jo ma pe jo-Yahudi obedo i mapol, pien kicano coyo Jerusalem ma atir ma otyeko i higa 70, ki coyo Jerusalem me loyo cwiny ma otyeko i higa 1798. Jo ma pe jo-Yahudi gicano lamo me jogi mape gene Lubanga kacel ki lamo pa Papa; ci gin twero aryo magi ma obedo lok ma kityeko neno i penyo ma i buk Daniel, lul aboro, ma penyo ni, 'Kare nining?'

Eka an owinyo ngat acel ma maleng tye ka waco, ci ngat mukene ma maleng owaco bot ngat en ma onongo tye ka waco ni, "Kare nining obedo oneno me lamo me cawa ki cawa, ki bal ma kelo ogoro, me miyo ot maleng ki lwak me goyo gi piny ki cing?" Daniel 8:13.

'Kare pa jo ma pe Yawuudi' ma i Luka 21, nyutu pi mwaka 2520 me kwonj pa Lubanga i kom duk me tung wii, ma ocake i 723 BC ki otyeko i 1798. Mwaka 538 nyutu kare ma 'ngat me richo' ocungo i kabedo maleng ki owaco ni en Lubanga; omiyo opoko kare ne i gin aryo ma rwate kacel pa mwaka 1260. Kare me aryo pa mwaka 1260 obedo lok me kare acel keken ma kiketo lacim ni otyeko i Luka 21:24, ka 'kare pa jo ma pe Yawuudi' otyeko. I lok me kare ma Yesu tye ka nyutu bot jengere mege, veso 24 kelo lagam ma kimiyo jengere mege bot 'kare me agiki' i mwaka 1798. Ki kany Yesu cako nyutu 'alama' ma rwate ki yore pa Millerite.

En bi bedo alama i ceng, ki i dwe, ki i lapii; ki i lobo bi bedo peko pi pinye, ki yubu; pi madit ki riyo meggi bi dino; cwinye jo bi pobo pi lwo, ki pi yeno jami ma tye kabino i lobo; pien twero pa polo bi yut. Cawa meno gi bineno Wod Dano bino i lawi, ki twero ki paka madit. Ka jami man cako time, to nen malo, ki yaro wice; pien warwoko wun obedo ma cok. Luka 21:25-28.

Yesu owaco ni, 'obi bedo lamal,' en oketo gi atir ni gin lamal i ceng ki i dwe, kede i gwete, cwer cwiny pa piny, tek pa polo bi tur, ci Wod Dano obino i dudu me polo. Lamal weng man gutyeko i kare pa Millerite.

Unabi pe keken nyutu anyim kit kede adwogi me bino pa Kirisito; ento bende onyutu alama ma kwede dano onego ngeyo kare ma obino macok. Yesu owaco ni: "Alama bi bedo i ceng, kede i dwe, kede i lur." Luka 21:25. "Ler pa ceng bi wang'o, kede dwe pe bimi ler, kede lure pa polo bi poto, kede twero ma i polo bi kobo. Eka gibineno Wod Dano obino i kume pa polo, kwede twero madit kede dwong madit." Marko 13:24-26. Lacoyo me Yab oyaro kamano alama me acel ma onego obed anyim pa bino pa aryo: "Piny oter madit; kede ceng obedo col calo yub me yit wic, kede dwe obedo calo rem." Yab 6:12.

Alama magi ki neno mapwod pe cako higa mia me 19. I pok pa poropheti man, i higa 1755, obedo goro piny ma pire tek loyo weng ma ki keto i rekod...

Higa 25 anyim, alama mukene ma kikwayo i porofesi onwongo onen—bedo mudho pa ceng ki dwe. Gin ma omedo weko man bedo malube dwong’ en ni kare me opongone kicimo maber keken. I lok pa Yesu, Lakarunyo wa, kwede latic ne i Got Olivet, inge ka Oyar kare madit me tem pa Dul pa Lubanga—higa 1260 me keco pa Papa, ma iye ociko ni tem obi kweri—En oweko nongo oyoero gin matime mo ma bino anyim bino pa En, ki ocimo kare ma gin me acel ikin gi myero onen: “I ceng meno, inge ka tem man otum, ceng bi bedo mudho, ki dwe pe bi mi ler ne.” Marik 13:24. Ceng 1260, onyo higa, ogiko i 1798. Higa 25 mapiny anyim, keco ne dong ogiko tutwal. Inge ka keco man ogiko, kitye ki lok pa Kiristo, ceng myero obed mudho. I dwe 19 me May, 1780, porofesi man opongo...

Kirisito oketo cik bot jogi ni gicungo ka gicaro me neno alama pa bino pa En, ki gibed gi dichol ka gineno alama pa Rwotgi ma tye ka bino. ‘Ka gin man cako time,’ owaco, ‘eka wal malo, ki yaro wiiu malo; pien woko pa un dong tye macek.’ En oyiko jo ma gitye ka lubo En i yath ma tye ka cako yuto i kare me cako, kaci owaco: ‘Ka gi cako yuto kombedi, un neno ki ungeyo pire kene ni kare me cing dong tye macek piny. Kamano bene, ka un nen gin man tye ka time, ungeyo ni Lwak pa Lubanga dong tye macek piny.’ Luka 21:28, 30, 31. Lweny Madit, 304, 306-308.

Keto me adek pa Ruma adek nyutu ni, i turu piny Jerusalem ma otimo Ruma me lacer, ci nen dong ma otimo Ruma me Papa, turu piny Ka Maleng ki lwak ma otimo Ruma me tin, otyeko yero pire kede kare ma onwongo ceng alufu acel mia aryo abicel apar (Ruma me lacer), onyo higa me poro alufu acel mia aryo abicel apar (Ruma me Papa). Ceng alufu acel mia aryo abicel apar ma me cal (dwe angwen apar aryo) ma nyutu kare me duno pa Ruma me tin ikom jo pa Lubanga ma adwong i geno, kare mo keken bino ki “alam” acel ma nyutu cawa me ngolo pi jo ma adwong i geno pa kare en. Kare adek weng otum ki nyutu pa “alam” mapol, pe “alam” acel macalo i cako pa kare.

I i tung cawa me abicel, Lubanga nyutu teko mere pi kwanyo jo pa En woko. Ceng onen, tye ka lero ki tekwo. Alama ki tim ma lamal okato keken i mede-mede macok coki. Jo marac gi neno kwede lwooro madit ki cam ma lamal i kom gin manen; ento jo maleng gi neno kwede mor ma pire tek alama me kwanyo gi woko. Gin weng i kit piny nen calo gityeko wok woko ki yegi. Yoo me pi pe dong yabo. Kome ceng ma col ki dwong obino malo, gi kwoyo kwede keken. I tung polo ma tye ki kwec tye kabedo acel ma ler ki ber madit ma pe romo kicano, kun dwon pa Lubanga oaa iye calo dwon pi mapol, waco ni: ‘Otyeko.’ Revelation 16:17. The Great Controversy, 636.

Kare me kwer me keto kum ikom dako ma tic me yot pa Roma cako ki yweyo malo bendera ma nyuto ni cok pa Lubanga mamoko ma kombedi tye i Babilon myero gi wot woko. Kare meno otum ki “alama ki tim me lamal.” Kare meno cako ki “dwol ma aryo” me Yabo pa Yohana chapta apar aboro, ki otum ki dwol pa Lubanga. Obedo adada ni dwol ma acel ki ma aryo me chapta apar aboro i Yabo pa Yohana, gin en dwol pa Kristo. Dwol ma acel nyuto cako me kwer me yenyo ikom Kanisa Adventist me Laodikea ma tye kwo, ki dwol ma aryo nyuto otum me kare meno, ento bende keto nyutu cako me kwer me keto kum ikom dako ma tic me yot pa Roma.

Mukato ma opong tye i twero pa cabit ma iye Kristo otyeko moko kica, ento cik me Sande ma piny obino, kiyiko ne calo alama me yoo ma i tung calo ma musalaba oyiko. Mukato aryo gi tye ki

alama pa Alfa ki Omega, pien cako ki agiki i mukato mo keken kityeko yaro ki dwon pa Lubanga. Gi bene yaro ada, pien alama me yoo ma i tung en aye lakwo me cik me Sande, kede lok me Leb Hibru “ada” kityeko yubo ne ki coc ma acel, ma apar adek, ki ma agiki i alfabetu me Hibru. Dwon ma acel i Pogo kapita apar aboro en aye dwon pa Kristo, dwon ma agiki en aye dwon pa Lubanga, ki dwon ma i tung, ma bene tye dwon pa Lubanga, en aye ka lakwo me coc ma apar adek kityeko yaro ne ki lec me piny ma “waco” calo drakon, macalo ma kiyaro i Pogo kapita APAR ADEK.

Bendera i kare me cik me Sunday ma bino lacen, tye calo alama me or woko pi jo ma rwate ki Lubanga, ento en bene nyutu ni cako pa kare me laneno pa Lubanga, ma tyeko ka bendera ki yweyo malo, myero bene obedo ki “alama”. Alama man aye ma Yesu nyutu me nyiso ni koko ma agiki pa piny obino. I Luka cabit 21, lami pa Yesu penyo ngo ma Kristo otyeko bedo kwede ka onyutu ni ot pa Lubanga obino gubalo woko.

Ci gi penyo ne, waco ni, "Lapwony, ento kare mane me potu pa gin man? Ki nyutu ngo ma bi tye ka gin man opoto?" Luka 21:7.

Yesu ci ocako nyutu lok me mukato ma okelo i mwaka 70, ka ot me Nyasaye ki buga bi balo; ci omede oko i lok 24, ka kany en nyutu kare ma “cawa” pa jo ma pe gin Yahudi bi opong.

Gibicwe i wang tong, ki gibicobo woko i piny weng; ki Jerusalem bitito piny ki jo ma pe Yahudi, nyaka kare pa jo ma pe Yahudi otumu. Luka 21:24.

Tam ni rek me Bibul man tye ka waco ikom Jerusalem me ada, kityeko kano i pe ki bwongo me tam me lok pa Nyasaye pa Katoliki ma gicoyo ni “futurism”, ma keto gin me cal calo gin me ada, kede ma keto tim me poko lok me poropheti keken i agiki me piny. Lweny ma ki cwalo ikom keto maber me rek man obedo lweny madwong pa Setani i kwan weng me Cik Manyen. Jerusalem me ada ojuko bedo cal me Jerusalem me poropheti i kare pa Kristo, ka poropheti me ada o loko keto me lamo. Nyutu man obedo tito madwong ma Apwostol Paulo otyeko cweyo. Tute Jerusalem piny nyutu cawa 1260 me otum pa Papa ki higa 538 dok i 1798.

Ento bar ma i woko pa ot pa Lubanga, wee woko; pe i pimo ne; pien kimiyo ne bot jo me lobo. Ci gin biketo gweng maleng i piny ki cinggi pi dwe 42. Revelation 11:2.

Jerusalem ma lanabi owaco pi en otieko bedo lacar pa paco ma kiyero i musalaba.

Tye jo mapol ma gitye ka paro ni obedo maber ka gicado i wi piny pa Jerusalema macon, ki ni gimedo dwong i geno gi madwong kun gicito limo kabedo me gin matime i kwo ki i tho pa Lakony! Ento Jerusalema macon pe dong bi bedo kabedo maleng, nyo mac me puro ma oa ki polo oyweyo ne.

Ka i tyen lok apar aryo angwen Yesu odugo lami ne i kare me agiki i 1798, en dong oyaro kare me Millerite, ka nyutu pa malaika ma acel obino i histori.

En bi bedo alama i ceng, ki i dwe, ki i lapii; ki i lobo bi bedo peko pi pinye, ki yubu; pi madit ki riyo meggi bi dino; cwinye jo bi pobo pi lwo, ki pi yeno jami ma tye kabino i lobo; pien twero pa polo bi yut. Cawa meno gi bineno Wod Dano bino i lawi, ki twero ki paka madit. Ka jami man cako time, to nen malo, ki yaro wice; pien warwoko wun obedo ma cok. Luka

21:25-28.

Alama ma oketo acaki me lok me con pa Millerite gityeko ki rwate ki twero pa Lok pa Lubanga ma pe obalo matwal.

"Tyenyo i ceng, i dwe, ki i lacame dong gityeko." Review and Herald, November 22, 1906.

Wa bi mede ki Luka chapta 21 i coc me anyim.

Disemba 16, 1848, Rwot onyute an anyutu me oywalo teko me polo. A nene ni ka Rwot owaco 'polo' i miyo alama ma kicoyo ki Matayo, Marko ki Luka, en obedo 'polo'; kadong ka owaco 'lobo' en obedo 'lobo'. Teko me polo obedo ceng, dwe ki lating. Gin tye rwodi i polo. Teko me lobo obedo gin ma gibedo rwodi i lobo. Teko me polo gibiywalo ki dwon Lubanga. Ka ci, ceng, dwe ki lating gibikwanyo ki kabedo gi. Pe gibidok nono, ento gibiywalo ki dwon Lubanga.

Kome macol ma piri tek oaa malo, kede gicoo gi kacel. Polo ogire kede oturo odwogo; eka onongo watwero neno malo ki tung kabedo ma oyabe i Orion, kun dwon pa Lubanga oaa. Paco Maleng bi piny ki tung kabedo ma oyabe man. Aneno ni kombedi twero pa piny tye ka cuke, kede ni gin ma time tye ka bino i rot. Lalweny, kede ngec me lalweny, tong, lapur, ki gwer, magi aye mukwongo me cuke twero pa piny; eka dwon pa Lubanga bi cuke ceng, due, ki lacim, kede piny man bene. Aneno ni cuke me twero i Yurop pe obedo, macalo kit ma gin mogo tito ni, cuke me twero pa polo; ento en cuke me kabilo ma gi cwiny rac. Early Writings, 41.